



โครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ในบทนี้จะทำการวิเคราะห์โครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศไทย โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ได้อธิบายมาแล้วในบทที่ 3 วัตถุประสงค์การคุ้มครองตามวิธีของ Balassa และ Corden ทั้ง potential และ realized ของอุตสาหกรรม 64 แห่ง ซึ่งได้ข้อมูลมาจากรายงานประจำปี-ผลผลิตของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานประจำปี-ผลผลิตที่ใช้ในการวิเคราะห์ ปี 2518 นั้น เป็นรายงานของปี 2514 แต่เนื่องจากมีข้อสมมติฐานว่า สัมประสิทธิ์ของปัจจัยการผลิตคงที่ หมายความว่าผู้ผลิตยังคงใช้ปัจจัยการผลิตเป็นมูลค่าเท่าเดิม แมว่าตามความเป็นจริงราคาของสินค้าต่าง ๆ จะสูงขึ้นก็ตาม เป็นเหตุให้อัตราการคุ้มครองที่วัดได้สูงกว่าความเป็นจริง เพราะมูลค่าปัจจัยการผลิตตามข้อสมมติฐานต่ำกว่าความเป็นจริง ถึงแม้ว่าอัตราการคุ้มครองที่ใดจะไม่ใช่ค่าที่ถูกตอ้งก็ตาม แต่แสดงให้เห็นถึงนโยบายของรัฐบาลในด้านการคุ้มครองอุตสาหกรรม

4.1 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR (Nominal Protection Rates)

จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ว่า ในการวิเคราะห์โครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมนั้น จะแบ่งอุตสาหกรรมเป็น 3 ประเภท คือ อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเขา อุตสาหกรรมภายในประเทศ และอุตสาหกรรมส่งออก ใข้สูตร (3.1) และ (3.2) ในการวัด NPR ซึ่งมีค่าตั้งแต่ -60.67% ของอุตสาหกรรมโรงสีข้าว จนถึง $1.09-09\%$ ของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะมีค่า NPR อยู่ระหว่าง $10 - 50\%$ ค่าของ NPR เหล่านี้เป็นค่า Potential ซึ่ง

แสดงถึงโครงสร้างภาษีอากรและภาษีต่าง ๆ ได้แก่ ภาษีสินค้าเข้า ภาษีสินค้าออก ภาษีการคาสินค้าเข้าและสินค้าภายในประเทศ และภาษีสรรพสามิต หลัง พ.ศ. 2516 อัตราภาษีการคาสินค้าเข้าและสินค้าภายในประเทศไม่เท่ากัน ส่วนภาษีสรรพสามิตก็เก็บจากสินค้า 9 ประเภทได้แก่ น้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ ไฟ ซีเมนต์ ยานต์ถู่ เครื่องซีดไฟ ไมซีดไฟ เครื่องคีม สূรา ซึ่งส่วนใหญ่จะเก็บเฉพาะสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ มีสินค้าเพียง 4 ประเภทที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตทั้งในกรณีที่เป็นสินค้าเข้าและสินค้าภายในประเทศได้แก่ เครื่องคีม ยานต์ถู่ ซึ่งภาษีสรรพสามิตทั้ง 2 ประเภทเท่ากัน แต่ยาสูบ และสূรา ภาษีสรรพสามิตของทั้ง 2 ประเภทจะแตกต่างกัน ดังนั้น ค่า NPR แบบ Potential จะเป็นผลรวมของภาษีเหล่านี้

สำหรับอุตสาหกรรมส่งออก ส่วนใหญ่จะมีค่าเป็นลบ เพราะการเก็บภาษีสินค้าออกเปรียบเสมือนการให้เงินอุดหนุนที่เป็นลบ¹ (negative subsidies) คือต้องจ่ายเป็นเงินภาษีแทนที่จะได้รับจากรัฐบาล ดังนั้นค่าของ NPR จึงเป็นลบ จากตารางที่ 4.3 โรงงานน้ำตาลจะมีค่า NPR ตีลบมากที่สุดคือ -64.33 % เนื่องจากต้องเสียค่าธรรมเนียมส่งออก 62.5 % และต้องเสียภาษีการคาส่งออกสูงกว่าภาษีการคภายในประเทศในกรณีที่สินค้าประเภทเดียวกัน 1.83 % ค่า NPR จึงเป็น -64.33 % สินค้าออกเฉพาะข้าว ยาง และผลิตภัณฑ์ยางเท่านั้นที่ต้องเสียอากรขาออก นอกนั้นไม่ต้องเสีย อุตสาหกรรม 5 ประเภทที่มีค่า NPR เป็นบวก ได้แก่ ไม้ และผลไมกระป๋อง อุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายยกเว้น รองเท้า ผลิตภัณฑ์ไม้และไม้คอร์ก สิ่งพิมพ์ แสดงว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้จะได้เปรียบในการผลิต เพื่อส่งออกมากกว่าผลิตเพื่อขายในประเทศ เพราะว่าการที่ค่า NPR เป็นบวกเป็นผลมาจากอัตราภาษีการคภายในประเทศสูงกว่าอัตราภาษีการคขาออก

¹Balassa and Associates, The Structure of Protection in Developing Countries, P. 4.

ในกรณีของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าและอุตสาหกรรมภายในประเทศ NPR จะมีค่าเป็นบวกเสมอ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะมีค่า NPR อยู่ระหว่าง 10 - 50 % มีเพียง 6 อุตสาหกรรมที่มีค่าต่ำกว่า 10 % ได้แก่ ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืช (8.96 %) การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (1.68 %) โรงงานเหล็กและเหล็กกล้า (9.49 %) มะพร้าวและปาล์ม (8.16 %) การทำไม้ (1.1 %) โรงงานน้ำแข็ง (1.48 %) และ 9 อุตสาหกรรมที่สูงกว่า 50 % ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พลาสติก (69.03%) ผลไม้ ผัก และพืชผลอื่น ๆ (61.59 %) เนื้อสัตว์กระป๋อง (70.74 %) ผงชูรส (68.84 %) โรงงานทำขนมปังและขนมหวาน (63.10 %) เครื่องดื่มที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ (109.09 %) ยาสูบ (90.42 %) เครื่องเรือน (57.22 %) เครื่องสำอาง (99.98 %) ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า และอุตสาหกรรมภายในประเทศ เท่ากับ 26.25 % และ 35.22 % ตามลำดับ การที่อุตสาหกรรมภายในประเทศมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพราะภาษีสรรพสามิต ทำให้ค่า NPR สูงขึ้น คือ อุตสาหกรรมยาสูบและเครื่องดื่มที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ จะต้องเสียภาษีสรรพสามิตในกรณีที่สั่งเข้า 52.32 % และ 77.12 % ของราคา ซี.ไอ.เอฟ. และในกรณีที่เป็สินค้าภายในประเทศ 24.33 % และ 56.57 % ของราคา ซี.ไอ.เอฟ. ตามลำดับ มีผลให้ค่า NPR ของอุตสาหกรรมทั้งสองสูงขึ้นเป็น 90.42 % และ 109.09 % นอกจากนี้อุตสาหกรรมที่มีค่า NPR สูงกว่า 50 % ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เป็นอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าเพียงแห่งเดียว คือผลิตภัณฑ์พลาสติก นอกนั้นเป็นอุตสาหกรรมภายในประเทศทั้งสิ้น

สำหรับอุตสาหกรรมภายในประเทศหรืออุตสาหกรรมที่รัฐบาลใช้มาตรการอื่น ๆ ควบคุมนอกเหนือไปจากมาตรการภาษี เช่น การควบคุมการนำเข้า หรือส่งออก เป็นต้น การวัดอัตราการคุ้มครองแบบ Potential ไม่อาจจะแสดงค่าของ NPR ที่แท้จริงในกรณีเช่นนี้จึงต้องทำการวัด NPR ที่แท้จริงหรือที่เรียกว่า Realised NPR ซึ่งจะคำนวณได้โดยการเปรียบเทียบราคาของสินค้าภายในประเทศกับราคาของสินค้าใน

ตลาดโลก นั่นก็คือการเปรียบเทียบราคาขายของโรงงาน (ex-factory price) กับราคา ซี.ไอ.เอฟ. ตามสูตร (3.2) โดยมีข้อสมมติฐานว่า ผู้ผลิตสามารถตั้งราคาขายของโรงงานสูงกว่าราคา ซี.ไอ.เอฟ. ภายหลังจากการเปรียบเทียบราคาต่ำกว่าอัตราภาษีศุลกากร แสดงว่ามาตรการภาษีใช้โดยผลไม่เต็มที่ แต่ภายหลังจากการเปรียบเทียบราคาสูงกว่าอัตราภาษีศุลกากร แสดงว่ามาตรการภาษีใช้โดยผลเต็มที่ ถ้าคุณภาพของสินค้าเหมือนกัน ความแตกต่างในเรื่องราคาก็เป็นผลมาจากการสนิยมและยี่ห้อของสินค้า และถ้าคุณภาพของสินค้าต่างกัน ก็จะต้องมีการปรับปรุงก่อนที่จะทำการเปรียบเทียบราคา¹

Realised NPR ของปี 2518 จะปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.1 - 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับราคาที่ใช้ในการคำนวณมีจำกัด ไม่ว่าจะเป็นราคา ซี.ไอ.เอฟ. และ เอฟ.ไอ.บี. ซึ่งได้จากกรมศุลกากร เป็นราคาเฉลี่ยของสินค้าซึ่งต่างกันทั้งขนาดและคุณภาพ หรือราคาของสินค้าภายในประเทศ ซึ่งส่วนมากเป็นราคาขายส่งที่กรมเศรษฐกิจพาณิชย์เป็นผู้รวบรวมไว้ มิได้ครบทุกรายการ หน่วยของสินค้าที่รวบรวมก็มักจะต่างกับหน่วยของราคา ซี.ไอ.เอฟ. และ เอฟ.ไอ.บี. เช่น กระชายและผลิตภัณฑ์กระชายราคา ซี.ไอ.เอฟ. จะเป็นบาทตอกลิตรกรัม แต่ราคาขายส่งจะเป็น บาทตอริบ หรือ บาทตอมวน ฯลฯ ซึ่งเป็นการยากที่จะทำการเปรียบเทียบ เนื่องจากไม่สามารถจะหาราคาขายของโรงงานได้ จึงต้องใช้ราคาขายส่ง หักด้วยภาษีการค้าและภาษีสรรพสามิต เป็นราคาขายของโรงงาน ถึงแม้ว่าข้อมูลจำกัดทำให้การคำนวณ Realised NPR ไม่ถูกต้องนัก แต่อย่างน้อยก็สามารถใช้เป็นดัชนีอย่างหยาบ ๆ ที่ชี้ให้เห็นมาตรการคุ้มครองทางภาษีของอุตสาหกรรม

¹ดูรายละเอียดในเรื่องการเปรียบเทียบราคา และการปรับปรุงคุณภาพในภาคผนวก

จากตารางที่ 4.1 - 4.3 อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า 16 แห่ง จาก 22 แห่ง ที่มีการควบคุมการนำเข้าและส่งออก จึงต้องทำการวัด Realised NPR ซึ่งอุตสาหกรรมเกือบทั้งหมด มีค่าเป็น 0 เพราะราคา ซี.ไอ.เอฟ. สูงกว่าราคาขายของโรงงาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ เพียงแห่งเดียวที่มีราคาขายของโรงงานสูงกว่าราคา ซี.ไอ.เอฟ. มาก ค่า realised NPR ที่คำนวณได้จึงสูงถึง 148.62 % ส่วนอุตสาหกรรมอีก 6 แห่งที่ไม่ต้องขอรับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก ค่าของ potential NPR และ realised NPR จะเท่ากัน

อุตสาหกรรมภายในประเทศเกือบทั้งหมดมีค่า realised NPR เป็น 0 เพราะวราราคา ซี.ไอ.เอฟ. สูงกว่าราคาขายของโรงงาน ยกเว้นอุตสาหกรรมอ้อยและอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสือพิมพ์ที่ราคาขายของโรงงานสูงกว่าราคา ซี.ไอ.เอฟ. มาก ค่าของ realised NPR จึงสูงถึง 114.29 % และ 122.55 % ตามลำดับ

สำหรับอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมเกือบทั้งหมดมีค่า potential และ realised NPR เท่ากัน นอกจากอุตสาหกรรม 3 แห่งได้แก่ ชาวโศก โรงสีข้าว และโรงงานน้ำตาลที่ต้องขอรับอนุญาตในการนำเข้าหรือส่งออก realised NPR ที่คำนวณได้ มีค่าเป็น 0 ทั้งหมด เพราะวราราคาขายของโรงงานและราคา เอฟ.ไอ.บี. ของชาวโศก มีค่าใกล้เคียงกัน และราคาขายของโรงงานของโรงสีข้าวและโรงงานน้ำตาล มีค่าต่ำกว่าราคา เอฟ.ไอ.บี. realised NPR จึงเป็น 0

4.2 อัตราการคุ้มครองแบบ EPR (Effective Protection Rates)

ดังที่โลกกล่าวมาแล้วว่า การวัดอัตราการคุ้มครองแบบ EPR จะดีกว่า NPR เพราะว่า NPR จะวัดเฉพาะอัตราการคุ้มครองของผลผลิตเท่านั้น ขณะที่ EPR จะวัดอัตราการคุ้มครองทั้งผลผลิตและปัจจัยการผลิต จากตารางที่ 4.1 - 4.3 potential EPR ที่คำนวณตามวิธีของ Balassa จะมีค่าตั้งแต่ -90.05 % ของโรงงานน้ำตาล และจะมีค่าสูงขึ้นเรื่อย ๆ ของอุตสาหกรรม 5 แห่ง ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่างประเทศมีค่าเป็นลบ หมายความว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้รับการคุ้มครองสูงมาก ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงกว่าราคาของผลผลิต ณ ราคากลางตลาดโลก และถ้าปราศจากการคุ้มครองในอัตราที่สูงเช่นนี้ อุตสาหกรรมเหล่านี้ก็จะอยู่ไม่ได้ และมักจะทำให้รายได้ประชาชาติลดลง ได้แก่ อุตสาหกรรมโรงงานกระสอบและปอกระเจา โรงฆ่าสัตว์ เนื้อสัตว์กระป๋อง โรงงานทำขนมปังและขนมหวาน และเครื่องคั้นที่มีและไม่มี แอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังมีอีก 12 อุตสาหกรรมที่มีอัตราการคุ้มครองสูง ครึ่งหนึ่งของอุตสาหกรรมเหล่านี้จะมีค่าอยู่ในช่วง 100 % - 300 % ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลไม้ ผัก และพืชผลอื่น ๆ เครื่องเรือน เสนอหวายเคี้ยว และผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายกัน อุตสาหกรรมอีกครั้งหนึ่งจะมีค่ามากกว่า 300 % ขึ้นไป ได้แก่ อุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ (440.31 %) ผงชูรส (1,975.14 %) ยาสูบ (833.23 %) หนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ (1,546.34 %) เครื่องสำอาง (872.56 %) การที่อุตสาหกรรมเหล่านี้มีอัตราการคุ้มครองสูงมาก เพราะมูลค่าเพิ่มตลาดโลกซึ่งใช้เป็นตัวหารในการคำนวณ EPR นั้น มีค่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ อุตสาหกรรมทั้งหมดที่กล่าวถึงส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมภายในประเทศ อุตสาหกรรมอีก 3 แห่งที่มีค่าคิดลบได้แก่ อุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม การทำไม้ โรงน้ำแข็ง เนื่องจากมูลค่าเพิ่มตลาดโลกสูงกว่ามูลค่าภายในประเทศ แสดงว่าต้นทุนการผลิตในตลาดโลกต่ำกว่าต้นทุนการผลิตในประเทศ ส่วน potential EPR ซึ่งคำนวณตาม

วิธีของ Carden จะมีค่าต่ำกว่าของ Balassa เพราะว่ามูลค่าเพิ่มของ Carden จะเป็นมูลค่าเพิ่มของผลผลิตรวมกับมูลค่าเพิ่มของปัจจัยการผลิต N-T ที่ใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมนั้น มีค่าตั้งแต่ -90.33% ของโรงงานน้ำตาลขึ้นไป อุตสาหกรรมที่มีค่าสูง ๆ ไคแก อุตสาหกรรมยาสูบ (148.92%) ผลิตภัณฑ์พลาสติก (149.39%) โรงงานทำขนมปังและขนมหวาน (160.21%) ผงชูรส (165.26%) เครื่องสำอาง (290.45%) โรงงานกระสอบและปอกระเจา (322.45%) อุตสาหกรรมที่มูลค่าเพิ่มตลาดโลกมีค่าเป็นลบตามวิธีของ Balassa เมื่อคำนวณตามวิธีของ Carden มูลค่าเพิ่มตลาดโลกจะมีค่าเป็นบวก และค่าของ potential EPR จะเป็นบวก ยกเว้น อุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มในประเทศเป็นลบ สาเหตุหนึ่งก็คือ จะต้องเสียภาษีสรรพสามิต 56.57% อุตสาหกรรมที่มีค่าติดลบไคแก อุตสาหกรรมการทำไม้ โรงน้ำแข็ง และการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม

สำหรับอุตสาหกรรมส่งออก potential EPR ที่คำนวณได้ตามวิธีของ Balassa จะมีค่าอยู่ในช่วง -90.05% ของโรงงานน้ำตาล ถึง 36.13% ของอุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ ถ้าคำนวณตามวิธีของ Carden จะมีค่าอยู่ในช่วง -69.51% ถึง 30.33% ของอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะมีค่าติดลบ เพราะ NPR มีค่าเป็นลบ แม้กระทั่งอุตสาหกรรมที่มีค่า NPR เป็นบวกก็ยังมีค่า EPR เป็นลบ เนื่องจากมูลค่าเพิ่มต่างประเทศสูงกว่ามูลค่าเพิ่มภายในประเทศ ยกเว้นอุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ ที่มีค่า EPR เป็นบวก สืบเนื่องมาจาก NPR เป็นบวก แสดงว่าผลิตเพื่อส่งออกได้เปรียบกว่าผลิตเพื่อขายในประเทศ

ในกรณีของ realised EPR ที่คำนวณตามวิธีของ Balassa และ Carden ส่วนใหญ่จะมีค่าต่ำกว่า potential EPR และเป็นค่าติดลบของอุตสาหกรรมทั้งหมดมีเพียง 2 อุตสาหกรรมเท่านั้นที่มีค่าเป็นบวกไคแก ออย ผลิตภัณฑ์โลหะ ยกเว้น เครื่องจักรและอุปกรณ์คมนาคม

4.3 การส่งเสริมอุตสาหกรรม (Promotion effect)

การวิเคราะห์ EPR ดังที่ได้อธิบายมาแล้วเป็นการคำนวณอัตราคุ้มครอง ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการทางภาษีและ นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม EPR ที่คำนวณได้เป็น EPR ของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ส่วนอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริม EPR ที่คำนวณได้จะเป็นผลมาจากมาตรการภาษีและ สัดส่วนของมูลค่าเพิ่ม และมีค่าต่ำกว่า EPR ของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม เนื่องจากมูลค่าเพิ่มที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจะต่ำกว่ามูลค่าเพิ่มที่ได้รับการส่งเสริมของอุตสาหกรรมเดียว ผลของนโยบายการส่งเสริมที่มีต่ออัตราคุ้มครอง จะแสดงให้เห็นได้โดยการเปรียบเทียบ EPR ที่ได้รับการส่งเสริมกับ EPR ที่ไม่ได้รับการส่งเสริมของอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือโดยการคำนวณหาค่า PE (promotion effect) ซึ่งหมายถึงเปอร์เซ็นต์ของความแตกต่างระหว่างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศที่ได้รับการส่งเสริมกับมูลค่าเพิ่มที่ไม่ได้รับการส่งเสริมของอุตสาหกรรมเดียวกัน ค่า EPR ของอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริม และ PE ของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม จะปรากฏในตารางที่ 4.4 - 4.5

หลัง พ.ศ. 2515 นโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก เนื่องจากอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าถึงจุดอิ่มตัวแล้ว อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าก็ยังคงได้รับการส่งเสริมอยู่บาง ใดแก อุตสาหกรรมการระเบิดหินและการทำเหมือง อโลหะ ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ กระจกและผลิตภัณฑ์เครื่องจักรยกเว้นเครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องใช้และเครื่องจักรไฟฟ้า และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ค่า PE ที่คำนวณมาได้ไม่สูงนัก ไม่เกิน 2% ดังนั้นค่า EPR ที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจึงใกล้เคียงกับ EPR ที่ได้รับการส่งเสริม ไม่ว่าจะคำนวณตามวิธีของ Balassa หรือ Corden และทั้งในกรณีของ potential และ realised EPR สำหรับอุตสาหกรรมภายในประเทศ อุตสาหกรรมการประมงและโรงน้ำแข็ง

เท่านั้นที่ได้รับการส่งเสริม และค่า PE ค่ามาก จึงไม่แสดงในตาราง

อุตสาหกรรมส่งออก 9 แห่ง จาก 15 แห่งที่ได้รับการส่งเสริมตามนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม ค่า EPR ของอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริม ไม่ว่าจะคำนวณตามวิธีใดก็ตาม ส่วนใหญ่จะมีค่าไม่แตกต่างจาก EPR ที่ได้รับการส่งเสริมเท่าใดนัก อุตสาหกรรมที่มีค่า PE ค่อนข้างสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ โรงงานทำแป้งต่าง ๆ ปักและผลไม้อื่นต่าง ๆ ซึ่ง PE ของ Corden จะต่ำกว่า PE ของ Balassa เพราะมูลค่าเพิ่มของ Corden จะรวมมูลค่าเพิ่มของปัจจัยการผลิต N-T ด้วย

4.4 ผลของมาตรการจูงใจที่มีต่อโครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมในปี 2518

การวิเคราะห์โครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรม โดยแบ่งอุตสาหกรรม 3 ประเภท คือ อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า อุตสาหกรรมภายในประเทศ และ อุตสาหกรรมส่งออก เป็นการประเมินผลของมาตรการจูงใจโดยเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมแต่ละประเภท จากตารางที่ 4.1 - 4.5 จะเห็นว่าผลของนโยบายทางด้านภาษีอากรและการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีต่อโครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมจะเป็นดังนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการคุ้มครองในค่า potential จะเห็นว่าค่าของ NPR และ EPR ทั้งวิธีของ Balassa และ Corden ของอุตสาหกรรมภายในประเทศสูงกว่าอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า และอุตสาหกรรมส่งออก แสดงว่ามาตรการต่าง ๆ ใหญ่ผลทางด้านการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศมากกว่า อุตสาหกรรมประเภทอื่น เมื่อพิจารณาอัตราการคุ้มครองในค่า realised ค่าของ EPR ทั้งของ Balassa และ Corden ของอุตสาหกรรมภายในประเทศสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ถึงแม้ว่าค่า NPR ของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าจะสูงกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศ ก็ไม่อาจจะสรุปได้ว่าอุตสาหกรรมทดแทนสินค้า

เขาได้รับการคุ้มครองสูงกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพราะว่าอุตสาหกรรมหลายแห่งที่เป็นอุตสาหกรรมภายในประเทศ ไม่สามารถจะหาข้อมูลได้ จึงไม่สามารถทำการวัด realised NPR ได้ อย่างไรก็ตามก็ จากค่าของ realised EPR ก็ สามารถสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมภายในประเทศได้รับการคุ้มครองมากกว่าอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเขา และอุตสาหกรรมส่งออก ถึงแม้ว่านโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมจะมุ่งส่งเสริมในค่านอุตสาหกรรมส่งออกก็ตาม แต่ดูเหมือนว่าอุตสาหกรรมส่งออกจะไม่ได้ รับผลจากการส่งเสริมเท่าใดนัก เพราะว่าอุตสาหกรรมส่งออกที่ได้รับการส่งเสริม ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ จึงไม่ได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมเท่าที่ควร เนื่องจากนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมมุ่งที่จะให้สิทธิประโยชน์ใน ค่านการนำเข้าปัจจัยการผลิต โดยทั่วไปแล้ว สรุปได้ว่าผลของมาตรการต่าง ๆ ที่มี ต่อโครงสร้างทางคุ้มครองอุตสาหกรรมมุ่งที่จะสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศและ อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเขา เพื่อขายสินค้าแก่ตลาดภายในประเทศ มากกว่าที่จะ สนับสนุนอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อที่จะขยายตลาดไปในต่างประเทศ เป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างเชื่องช้า เนื่องจากตลาดภายในประเทศมี จำกัด และถึงจุดอิ่มตัวแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR ของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Balassa)		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised	Potential	Realised
การระเบิดหินและการทำเหมืองโลหะ	13.9	13.9	17.10	17.10	14.84	14.84
ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย	20.85	20.85	25.19	25.19	19.68	19.68
การกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์	11.85	148.62	440.31	*	12.67	314.0
ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ	42.06	0	233.19	-5.58	51.94	-2.81
การปั่นและทอเส้นใย	36.31	n.a.	60.32	n.a.	51.09	n.a.
โรงงานกระสอบและปอกระเจา	46.35	0	*	-8.4	322.45	-4.67
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	27.39	n.a.	32.84	n.a.	26.78	n.a.
อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์พื้นฐาน	15.63	n.a.	34.92	34.92	17.0	17.0
ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช	8.96	8.96	7.64	7.64	6.95	6.95
ผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ	41.29	41.29	102.95	102.95	69.47	69.47
ยารักษาโรค	13.01	13.01	12.92	12.92	11.16	11.16
วัตถุระเบิด รูป ไม้ขีดไฟ	27.09	27.09	64.00	64.00	30.99	30.99
การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	1.68	0	-5.57	-137.06	-4.4	-107.32
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	69.03	0	250.59	-56.09	149.39	-46.67

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Balassa)		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised	Potential	Realised
ผลิตภัณฑ์โลหะ	38.97	38.97	105.24	105.24	56.98	56.98
โรงงานเหล็กและเหล็กกล้า	9.49	0	9.2	-280.87	8.08	-250.06
ผลิตภัณฑ์โลหะยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ คมนาคม	34.81	51.69	45.91	72.61	39.1	60.21
เครื่องจักรยกเว้นเครื่องจักรไฟฟ้า	17.53	17.53	23.19	23.19	18.64	18.64
เครื่องใช้และเครื่องจักรไฟฟ้า	32.31	32.31	45.65	45.65	34.27	34.27
อุปกรณ์คมนาคม	41.04	0	69.62	-772.98	47.21	-614.34
เครื่องมือช่าง กว้าง วัตถุประสงค์	29.64	29.64	81.51	81.51	71.37	71.37
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	33.7	n.a.	55.22	n.a.	36.31	n.a.
เฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	26.65	19.30	48.22	-29.05	47.48	-31.06

หมายเหตุ * หมายถึง มูลค่าเพิ่มต่างประเทศมีค่าเป็นลบ
n.a. หมายถึง ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ตารางที่ 4.2 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR ของอุตสาหกรรมภายในประเทศ พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Balassa)		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised	Potential	Realised
ทำนา	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
ไม้ ตัด และพืชผลอื่น ๆ	32.21	114.29	40.16	160.96	36.62	136.42
ข้าว และปาล์ม	61.59	0	124.51	-0.03	87.4	-2.78
ทำสวนยาง	8.16	0	8.49	-0.01	8.25	-0.01
เลี้ยงสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
ผลิตภัณฑ์จากป่า	16.09	0	17.46	-32.22	6.83	-16.97
ทำไม้	27.19	n.a.	30.72	n.a.	28.04	n.a.
ประมง	1.1	n.a.	-0.12	n.a.	-0.11	n.a.
ทำเหมืองแร่ที่ขุด	18.03	0	30.92	-16.84	15.95	-10.43
เหล็ก	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
เหล็กกล้า	33.8	0	*	-14.18	45.08	-0.73
เหล็กกล้าระบอง	70.74	0	*	-6.46	87.33	-2.92
น้ำแข็ง	1.48	0	-14.49	-16.12	-10.21	-11.43
กระดาษ	68.84	0	1975.14	-8.03	165.26	-5.40
งานทำขนบปิ้งและขนทอ	63.10	n.a.	*	n.a.	160.21	n.a.

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Balassa)		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised	Potential	Realised
ส่นกายเดี่ยวและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่คล้ายกัน	43.88	n.a.	105.13	n.a.	70.35	n.a.
เครื่องพิมพ์และไม่มีแอลกอฮอล์	109.09	0	*	-113.97	**	-89.85
นาฬิกา	90.42	0	833.23	-44.45	148.92	-34.85
รองเท้า	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
หนังสือและผลิตภัณฑ์จากหนังสือด้วยกาวแข็ง	40.94	122.55	1546.34	*	52.43	235.36
โรงเย็บไม้	15.62	0	32.28	-1.09	16.18	0.62
เครื่องเรือน	57.22	0	154.25	-4.02	66.0	-2.67
งาน (ยกเว้นงานที่ได้จากผลผลิตเกษตร)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
เครื่องสำอาง	99.98	0	872.56	-12.97	290.45	-10.99
ซีเมนต์ คอนกรีต และผลิตภัณฑ์ซีเมนต์ คอนกรีต	20.94	0	28.27	-6.85	20.72	-5.42
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	35.22	9.47	231.39	-4.65	51.83	7.12

หมายเหตุ n.a. หมายถึง ไม่สามารถจะหาข้อมูลได้
 * หมายถึง มูลค่าเพิ่มต่างประเทศมีค่าเป็นลบ
 ** หมายถึง มูลค่าเพิ่มในประเทศมีค่าเป็นลบ

ตารางที่ 4.3 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR ของอุตสาหกรรม
ส่งออก พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	Nominal	Effective		
		Balassa	Corden	
พืชเศรษฐกิจสำหรับอุตสาหกรรมสมัยใหม่	-2	-2.56	-2.45	
พืชเศรษฐกิจสำหรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ	-0.71	-2.25	-2.06	
ชาวโพท	-2	-5.22	-4.97	RZ ^B = -2.30 RZ ^C = -2.19
การทำเหมืองโลหะ	-1.04	-3.0	-2.39	
ผลิตภัณฑ์ไม่กระป๋อง	1.22	-43.20	-13.46	
การเก็บรักษาอาหารทะเล	-1.15	-26.71	-7.16	
โรงสีข้าว	-16.10	-48.63	-21.45	RZ ^B = -2.02 RZ ^C = -0.59
โรงงานทำแปงต่าง ๆ	-1.06	-33.92	-13.68	
โรงงานน้ำตาล	-64.33	-90.05	-69.51	RZ ^B = -31.11 RZ ^C = -10.22
อุตสาหกรรมรถยนต์ในต่าง ๆ	1.8	36.13	30.33	
เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายยกเว้น รองเท้า	1.93	-5.51	-0.46	
ผลิตภัณฑ์ไม้และไม้คอร์ก	1.46	-4.03	-2.41	
สิ่งพิมพ์	1.50	-2.98	-2.71	
ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	-6.02	-29.73	-11.44	
ผลิตภัณฑ์โลหะต่าง ๆ ที่มีน้ำหนัก	0	-13.42	-3.09	
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	-5.77	-18.34	-8.46	

หมายเหตุ : RZ^B = realised EPR (Balassa)
RZ^C = realised EPR (Corden)

ตารางที่ 4.4 อัตราการคุ้มครองแบบ EPR ของอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริม และ Promotion Effect ของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	EPR ของอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริม				Promotion effect	
	Balassa		Corden		Balassa	Corden
	Potential	Realised	Potential	Realised		
ระเบิดหินและการทำเหมืองอลิโตะ	16.8	16.8	14.58	14.58	0.26	0.23
แก๊สอาหารประเภทนมเนย	22.8	22.8	17.82	17.82	1.94	1.58
กลั่นน้ำมันพืชและสัตว์	440.31	*	12.67	314.0	0	0
แก๊สอาหารอื่น ๆ	227.61	68.67	50.7	34.53	1.70	0.82
บันและท่อ สันโย	60.32	n.a.	51.09	n.a.	0	0
งานกระสอบและปอ	*	-8.4	322.45	-4.67	0	0
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	32.73	n.a.	26.69	n.a.	0.03	0.02
กิจกรรมเคมีภัณฑ์พื้นฐาน	34.92	n.a.	17.0	n.a.	0	0
และยากำจัดศัตรูพืช	7.64	7.64	6.95	6.95	0	0
แก๊สที่เคมีอื่น ๆ	102.95	102.95	69.47	69.47	0	0
รักษาโรค	12.92	12.92	11.16	11.16	0	0
ระเบิด รูป ไม้ขีดไฟ	64.0	64.0	30.99	30.99	0	0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

อุตสาหกรรม	EPR ของอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งออก				Promotion effect	
	Balassa		Corden		Balassa	Corden
	Potential	Realised	Potential	Realised		
รถยนต์นั่งมีเครื่องยนต์	-5.57	-137.06	-4.4	-107.32	0	0
รถยนต์บรรทุก	259.59	-56.09	149.39	-46.67	0	0
รถยนต์ไฮโดร	105.24	105.24	56.96	56.96	0	0
งานเหล็กและเหล็กกล้า	9.2	-280.87	8.08	-250.06	0	0
รถยนต์ไฮโดรยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์						
นาคม	45.91	72.61	39.1	60.21	0	0
เครื่องจักรยกเว้นเครื่องจักรไฟฟ้า	20.35	20.35	16.36	16.36	2.36	1.97
เครื่องใช้และเครื่องจักรไฟฟ้า	45.57	45.57	34.21	34.21	0.05	0.04
กรรมคนนาคม	69.62	-772.98	47.21	-614.34	0	0
เครื่องมือ ชั่ง ตวง วัด	81.51	81.51	71.37	71.37	0	0
สำหรับอื่น ๆ	54.06	n.a.	35.55	n.a.	0.75	0.56
เฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	74.28	-27.58	47.19	-12.37	0.31	0.23

หมายเหตุ * หมายถึง มูลค่าเพิ่มทางประเทศมีค่าเป็นลบ

ตารางที่ 4.5 อัตราการคุ้มครองแบบ EPR ของอุตสาหกรรมที่มีได้รับการส่งเสริม
และ promotion effect ของอุตสาหกรรมส่งออก พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	EPR ที่มีได้รับการส่งเสริม		Promotion Effect	
	Balassa	Corden	Balassa	Corden
พืชเกษตรสำหรับอุตสาหกรรมเส้นใย	-2.65	-2.54	0.09	0.09
พืชเกษตรสำหรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ	-4.34	-3.96	2.18	1.19
ชาวโศค	-5.22	-4.97	0	0
การทำเหมืองโลหะ	-5.08	-4.04	2.19	1.72
ผักและผลไม้กระป๋อง	-47.03	-16.34	7.24	3.44
การเก็บรักษาอาหารทะเล	-26.71	-7.16	0	0
โรงสีข้าว	-48.63	-21.45	0	0
โรงงานทำแป้งต่าง ๆ	-45.05	-18.17	20.25	5.49
โรงงานน้ำตาล	-97.85	-76.68	0	0
อุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ	-12.35	-10.36	55.30	45.40
เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายยกเว้น				
รองเท้า	-5.51	-0.46	0	0
ผลิตภัณฑ์ไม้และไม้คอร์ก	-1.34	-0.80	0.08	0.05
สิ่งพิมพ์	-2.98	-2.71	0	0
ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	-29.73	-11.44	0	0
ผลิตภัณฑ์โลหะต่าง ๆ ที่มีไซเหล็ก	-13.68	-3.15	0.30	0.06
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	-23.21	-12.28	5.84	3.83

4.5 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR สุทธิ (Net nominal and effective Protection)

อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR ดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น เป็นการคำนวณ ณ อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน (actual exchange rate) ซึ่งสูงกว่าความเป็นจริง (currency overvaluation) เพื่อที่จะคำนวณอัตราการคุ้มครองสุทธิ จะต้องใช้สูตร (15) ซึ่งผลที่ได้จะเป็นอัตราแลกเปลี่ยนในกรณีการค้าเสรี (free trade exchange rate) ซึ่งจะเป็นการลดค่าของเงินในระดับที่จะทำให้ดุลการค้าสมดุล

ในการคำนวณความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าออก ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออก และความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้า¹ จะมีค่าเท่ากับ 0.1113, 0.1003, -1.5859 ตามลำดับ ความยืดหยุ่นของอุปทานเงินตราต่างประเทศเท่ากับ -0.4731 ค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีศุลกากร ภาษีการค้า อัตรากำไรมาตรฐาน ภาษีการค้าของสินค้าออก เท่ากับ 20.48 %, 5.11 %, 12.16 % และ 0.7 % ตามลำดับ จากค่าต่าง ๆ ที่คำนวณได้ จะสามารถคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนในกรณีการค้าเสรี 24.83 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน 20.35 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ ดังนั้นอัตราส่วน $\frac{R}{R'}$ ที่ได้จากการใช้สูตร (15) เท่ากับ 0.82

NPR และ EPR สุทธิซึ่งคำนวณตามวิธีของ Corden จะปรากฏในตารางที่ 4.6 - 4.8

อัตราการคุ้มครอง NPR สุทธิ

ค่าของ NPR สุทธิทั้ง Potential และ realised ที่คำนวณได้จะต่ำกว่าค่าของ NPR ในตารางที่ 4.1 - 4.3 เพราะค่าของ NPR ในตาราง

¹สูตรที่ใช้ในการคำนวณความยืดหยุ่น จะแสดงในภาคผนวก

ดังกล่าวจำนวน ๓ อัตราแลกเปลี่ยนที่สูงกว่าความเป็นจริง เมื่อลดค่าเงินบาท NPR สุทธิจะแสดงถึงอัตราการคุ้มครองที่แท้จริง ค่าของ potential NPR สุทธิจะมีค่าตั้งแต่ -70.48 % ของโรงงานน้ำตาล ถึง 71.38 % ของอุตสาหกรรมเครื่องคัมที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ ส่วนค่า realised NPR สุทธิ ส่วนใหญ่จะมีค่าคิกลบ มีค่าตั้งแต่ -18.82 % ถึง 104.18 % ของอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์

ค่า potential NPR สุทธิของอุตสาหกรรมทกแทนสินค้าเขา จะมีค่าอยู่ในช่วง -16.36 % ของการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ถึง 38.58 % ของผลิตภัณฑ์พลาสติกมีอุตสาหกรรม 9 แห่งจาก 22 แห่งที่มีค่าเป็นลบ ขณะที่ค่า realised NPR สุทธิ 11 แห่งมีค่าเป็นลบ และอยู่ในช่วง -18.00 % ของอุตสาหกรรมหลายแห่ง เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้มีค่า realised NPR เป็น 0 (จากตารางที่ 4.1) ถึง 104.18 % ของอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ ค่าเฉลี่ยของ potential และ realised NPR สุทธิของอุตสาหกรรมทั้งหมดเท่ากับ 4.85 % และ 1.80 % ตามลำดับ แสดงว่าอัตราการคุ้มครองอุตสาหกรรมไม่สูงนัก

ค่าเฉลี่ยของ potential และ realised NPR สุทธิของอุตสาหกรรมภายในเท่ากับ 14.19 % และ -7.39 % ตามลำดับ ค่า potential NPR สุทธิของอุตสาหกรรม 7 แห่ง จาก 25 แห่งเท่านั้นที่เป็นลบ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีอัตราการคุ้มครองสูง เมื่อมีการปรับค่าของเงินแล้ว อัตราการคุ้มครองจึงยังคงสูงอยู่ ส่วนค่า realised NPR สุทธิ มีเพียงอุตสาหกรรมเดียวที่มีค่าเป็นบวก ไคแก อุตสาหกรรมหนึ่งสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนึ่งสัตว์ ยกเว้นเครื่องแต่งกาย นอกนั้นมีค่าเป็นลบ

ส่วนอุตสาหกรรมส่งออก ค่า NPR สุทธิจะมีค่าเป็นลบ ทั้งหมดหลังจากการปรับค่าเงินบาท แต่ค่าเฉลี่ยของ NPR สุทธิจะมีค่าต่ำกว่า NPR (จากตารางที่ 4.3) แสดงว่าถึงแม้ว่าจะมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออกก็ตาม แต่ค่าเฉลี่ยของ NPR เป็นลบ หมายถึงอุตสาหกรรมส่งออกยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร

เมื่อมีการปรับค่าเงินบาทแล้ว ทำให้สถานการณ์ของอุตสาหกรรมส่งออกดีขึ้น ค่าเฉลี่ยของ NPR สุทธิจึงมีน้อยกว่า NPR การที่ค่า NPR สุทธิเป็นลบ เนื่องจากอัตราภาษีขาเข้าไม่สามารถลดการส่งสินค้าเขาได้ ทำให้ดุลการค้าขาดดุล อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราปัจจุบันจึงสูงเกินความเป็นจริง ทำให้อุตสาหกรรมส่งออกได้รับเงินตราต่างประเทศน้อยกว่าที่ควรจะได้ เพราะส่งสินค้าออกได้น้อย และอากรขาออกทำให้มูลค่าส่งออกมีรายได้น้อยกว่ามูลค่าส่งออกในตลาดโลก

อัตราการคุ้มครอง EPR สุทธิ

จากที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 ว่า การคำนวณ EPR สุทธิจะแสดงถึง DRC¹ ของอุตสาหกรรมส่งออกและการทดแทนสินค้าเขา จากตารางที่ 4.6 - 4.8 ค่า potential EPR สุทธิจะมีค่าอยู่ในช่วง -75.40 % ของโรงงานน้ำตาล ถึง 246.04 % ของโรงงานกระสอบและปอกระเจา และค่า realised EPR สุทธิ จะมีค่าอยู่ในช่วง -521.48 % ของอุตสาหกรรมอุปกรณ์คมนาคม ถึง 239.48 % ของอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ การที่ EPR สุทธิมีค่าเป็นลบ แสดงว่า DRC ต่ำกว่า WRC (would resource cost หมายถึง ค่าเสียโอกาสของสังคมหรือมูลค่าปัจจัยการผลิตในตลาดโลก) อุตสาหกรรมนั้นมีประสิทธิภาพในการผลิต ถ้า DRC สูงกว่า WRC จะให้ผลในทางตรงกันข้าม

¹แนวความคิดในเรื่อง DRC (domestic resource cost) เป็นการคำนวณอัตราการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งหมายถึง ค่าเสียโอกาสของสังคมหรือมูลค่าของปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วย (จะตองคำนวณ ณ อัตราแลกเปลี่ยนในกรณีที่มีการค้าเสรี) น้อยกว่าราคาส่งออกหรือราคาของสินค้าทดแทนสินค้าเขา ซึ่งแสดงถึงเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออกหรือการไม่คงเสียเงินตราต่างประเทศของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเขา

อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า จะมีค่า potential EPR สุทธิอยู่ในช่วง -21.28% ของอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมคือ 246.04 % ของโรงงานกระสอบและปอกระเจา อุตสาหกรรมที่มีค่าสูงอีกประเภทหนึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์พลาสติก (104.18%) ส่วนค่า realised EPR สุทธิ จะมีค่าอยู่ในช่วง -521.48 % ของอุตสาหกรรมอุปกรณ์คมนาคม ถึง 239.48 % ของอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ อุตสาหกรรมหลายประเภทที่มีค่า EPR เป็นบวก แต่เมื่อปรับอัตราแลกเปลี่ยนแล้วมีค่าเป็นลบ ได้แก่ การระเบิดหิน และการทำเหมืองอลูมิเนีย ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย การกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ เคมีภัณฑ์พื้นฐาน ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช ยารักษาโรค เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรยกเว้นเครื่องจักรไฟฟ้า อุตสาหกรรมเหล่านี้มีประสิทธิภาพในการผลิต ส่วนอุตสาหกรรมที่มีค่า EPR สุทธิมากกว่า 100 % แสดงว่าไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีกำไรส่วนเกิน (excess profit)

อุตสาหกรรมภายในประเทศ ค่า potential EPR สุทธิอยู่ระหว่าง -134.44 % ของอุตสาหกรรมเครื่องคัมที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ ถึง 219.8 % ของอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมหลายประเภทที่มีค่า EPR เป็นบวก แต่มีค่าเป็นลบเมื่อคำนวณ EPR สุทธิเช่น มะพร้าว และปาล์ม การประมง ฯลฯ ส่วนค่า realised EPR สุทธิ จะมีค่าตั้งแต่ -91.8 % ของอุตสาหกรรมเครื่องคัมที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์ ถึง 174.7 % ของอุตสาหกรรมหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีค่าเป็นลบ ยกเว้น อุตสาหกรรมออยหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์

อุตสาหกรรมส่งออกจะมี EPR สุทธิสูงสุด คือ -75.40 % ของโรงงานน้ำตาล อุตสาหกรรมเกือบทุกประเภทมีค่าเป็นลบ แสดงว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพในการผลิต ยกเว้นอุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ ที่มีค่า EPR สุทธิเป็นบวก แสดงว่าอุตสาหกรรมไม่มีประสิทธิภาพในการผลิต แต่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลจึงตั้งอยู่ได้

ตารางที่ 4.6 อัตราการคุ้มครอง NPR และ EPR สุทธิของ
อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเขา พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised
การระเบิดหินและการทำเหมืองโลหะ	-6.52	-6.52	-5.7	-5.7
ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย	-0.78	-0.78	-1.6	-1.6
การกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์	-8.16	104.18	-7.34	239.48
ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ	16.44	-18.00	24.64	-19.64
การปั่นและทอเส้นใย	11.52	n.a.	23.82	n.a.
โรงงานกระสอบและปอกระเจา	19.72	-18.00	246.04	-22.10
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	4.14	n.a.	4.14	n.a.
อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์พื้นฐาน	-4.88	n.a.	-4.06	n.a.
ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช	-10.62	-10.62	-12.26	-12.26
ผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ	15.62	15.62	38.58	38.58
ยารักษาโรค	-7.34	-7.34	-8.98	-8.98
วัตถุระเบิด ชูบ ไม้ขีดไฟ	4.14	4.14	7.42	7.42
การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	-16.36	-18.00	-21.28	-94.26
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	38.58	-18.00	104.18	-56.54
ผลิตภัณฑ์โลหะ	13.98	13.98	28.74	28.74
โรงงานเหล็กและเหล็กกล้า	-10.62	-18.00	-11.44	-223.0
ผลิตภัณฑ์โลหะยกเว้นเครื่องจักรและ				
อุปกรณ์คมนาคม	10.7	24.64	13.98	31.20

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised
เครื่องจักรยกเว้นเครื่องจักรไฟฟ้า	-3.24	-3.24	-4.06	-4.06
เครื่องใช้และเครื่องจักรไฟฟ้า	8.24	8.24	9.88	9.88
อุปกรณ์คมนาคม	15.62	-18.00	20.54	-521.48
เครื่องมือ ชั่ง ตวง วัด	6.6	6.6	40.22	40.22
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	9.88	n.a.	11.52	n.a.
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	4.85	1.82	22.69	-26.10

หมายเหตุ n.a. หมายถึง ไม่สามารถจะหาข้อมูลได้



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR สุทธิของ
อุตสาหกรรมภายในประเทศ พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised
การทำนา	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
ขอย	8.24	-18.00	12.34	93.52
ผลไม้ ผัก และพืชผลอื่น ๆ	32.84	-18.00	53.34	-20.26
มะพร้าวและปาล์ม	-11.44	-18.00	-11.44	-18.01
การทำสวนยาง	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
การเลี้ยงสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-4.88	-18.00	-12.26	-31.94
ผลิตภัณฑ์จากป่า	4.14	n.a.	4.96	-18.0
การทำไม้	-17.18	n.a.	-27.02	-18.82
การประมง	-3.24	-18.00	-4.88	-26.20
การทำเหมืองแร่ดีบุก	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
โรงฆ่าสัตว์	9.88	-18.00	18.9	-18.60
เนื้อสัตว์กระป๋อง	40.22	-18.00	52.34	-20.46
โรงน้ำแข็ง	-17.18	-18.00	-26.2	-27.02
ผงชูรส	38.58	-18.00	117.3	-22.10
โรงงานทำขนมปังและขนมหวาน	33.66	n.a.	113.2	n.a.
เส้นกวยเตี๋ยวและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่คล้ายกัน	18.08	n.a.	39.4	n.a.
เครื่องดื่มที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์	71.38	-18.00	-134.44	-91.8
ยาสูบ	55.80	-18.00	104.18	-46.7

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

อุตสาหกรรม	Nominal		Effective (Corden)	
	Potential	Realised	Potential	Realised
สิ่งทอ	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
หนังสือพิมพ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสือพิมพ์	15.62	85.32	24.64	174.7
ยกเว้นเครื่องแต่งกาย				
โรงเลื่อยไม้	-4.88	-18.00	-4.88	-17.49
เครื่องเรือน	28.74	-18.00	36.12	-20.46
ถ่าน (ยกเว้นถ่านที่ได้จากผลผลิตเกษตร)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
เครื่องสำอาง	64.0	-18.00	219.8	-27.02
ซีเมนต์ คอนกรีต และผลิตภัณฑ์ซีเมนต์				
คอนกรีต	-7.58	-18.00	-0.78	-22.10
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	14.19	-7.39	23.01	-7.15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 อัตราการคุ้มครองแบบ NPR และ EPR สุทธิของ
อุตสาหกรรมส่งออก พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	Nominal	Effective (Corden)	
พืชเกษตรสำหรับอุตสาหกรรมเส้นใย	-19.64	-19.64	
พืชเกษตรสำหรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ	-18.82	-19.64	
ชาวโพด	-19.64	-22.10	$RZ'_C = -19.64$
การทำเหมืองโลหะ	-18.82	-19.64	
ผักและผลไม้กระป๋อง	-17.18	-28.66	
การเก็บรักษาอาหารทะเล	-18.82	-23.74	
โรงสีข้าว	-31.12	-35.22	$RZ'_C = -18.82$
โรงงานทำแปงต่าง ๆ	-19.64	-29.48	
โรงงานน้ำตาล	-70.48	-75.40	$RZ'_C = -26.20$
อุตสาหกรรมเส้นใยต่าง ๆ	-16.36	0.60	
เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า	-16.36	-18.82	
ผลิตภัณฑ์ไม้และไม้คอร์ก	-17.18	-19.64	
สิ่งพิมพ์	-16.36	-20.46	
ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	-22.92	-27.02	
ผลิตภัณฑ์โลหะต่าง ๆ ที่มีไซเหล็ก	-18.82	-20.46	
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	-22.81	-24.89	

หมายเหตุ : $RZ'_C = \text{net realised EPR (Corden)}$

4.6 โครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมในปี 2507-2518

ดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ว่า ได้มีการคำนวณอัตราการคุ้มครองของ อุตสาหกรรมในประเทศไทยหลายปี ได้แก่ ปี 2512 โดย ดร. ณรงค์ชัย อัครเศรณี ปี 2507, 2514, 2517 โดย ไพโรจน์ วงศ์วุฒิวัฒน์ และในวิทยานิพนธ์ได้วัด อัตราดังกล่าวในปี 2518 ถึงแนวทางการจัดประเภทของอุตสาหกรรมที่ใช้ในการคำนวณ จะต่างกันคือ ดร. ณรงค์ชัย อัครเศรณี และ ไพโรจน์ วงศ์วุฒิวัฒน์ จะจัดหมวด อุตสาหกรรมตาม SITC และในการศึกษานี้จัดหมวดอุตสาหกรรมตาม BTN แต่ก สามารถนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อที่จะดูว่าโครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรม ได้เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาค่า potential NPR และ EPR จะเห็นว่าเกือบทุกปี อุตสาหกรรมภายในประเทศจะมีอัตราการคุ้มครองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าและอุตสาหกรรมส่งออก ยกเว้นปี 2517 ที่ อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้ามีอัตราการคุ้มครองสูงกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศ ส่วนค่า realised NPR และ EPR ส่วนใหญ่อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าจะมี ค่าสูงกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศ และอุตสาหกรรมส่งออก แสดงว่ารัฐบาลมุ่งที่จะให้การคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศ แต่ในความเป็นจริงแล้ว อุตสาหกรรม ทดแทนสินค้าเข้าจะได้รับอัตราการคุ้มครองมากกว่า ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมส่งออกจะมี ค่าเป็นลบ คือไม่ได้รับการส่งเสริมให้ส่งออกก็ตาม แต่ก็มีแนวโน้มดีขึ้น ดังเช่นในปี 2518 ซึ่งมีอัตราการคุ้มครองเป็นลบที่ต่ำกว่าในปี 2517 เนื่องจากมีการปรับปรุงภาษี ในปี 2517 (ซึ่งปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นจะเสียภาษีต่ำ แต่สินค้า สำเร็จรูปจะเสียภาษีในอัตราที่สูง) ประกอบกับนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมในช่วงนี้ เน้นทางคานนโยบายส่งออกมากกว่าการทดแทนสินค้าเข้า และเมื่อทำการคำนวณ promotion effect แล้ว จะเห็นว่าอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าได้รับการส่งเสริม น้อยลง เมื่อเปรียบเทียบอัตราการส่งเสริมในปี 2512 กับปี 2518 ขณะที่อุตสาหกรรม

ส่งออกมีอัตราค่าส่งเสริมสูงกว่าอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าในปี 2518

สำหรับค่า potential NPR สุทธิก็เช่นเดียวกับค่าของ potential NPR คือ อุตสาหกรรมภายในประเทศจะได้รับการคุ้มครองสูงกว่าอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า และอุตสาหกรรมส่งออกในปี 2512 และ 2518 ส่วนค่า potential EPR สุทธิ ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศจะมีค่าสูงสุด และอุตสาหกรรมส่งออกจะมีค่าต่ำสุด แต่อุตสาหกรรมส่งออกก็เป็นอุตสาหกรรมเดียวที่มีประสิทธิภาพในการผลิตมากที่สุด เพราะการที่มีค่าคิดลบแสดงว่า WRC สูงกว่า DRC realised NPR และ EPR สุทธิ ไม่อาจจะทำการเปรียบเทียบได้เพราะมีการคำนวณในปี 2512 เพียงปีเดียว และคำนวณเฉพาะอุตสาหกรรมภายในประเทศเท่านั้น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 อัตราของ NPR และ EPR ในปี 2507, 2512, 2514, 2517, 2518 ของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเขา อุตสาหกรรมภายในประเทศ และอุตสาหกรรมส่งออก

ประเภท	2507*	2512**	2514*	2517*	2518
potential NPR; M	34.51	21.6	33.6	31.85	26.65
N-M	127.59	57.6	71.2	14.28	35.22
X	-21.26	-34.7	-7.4	-31.53	-5.77
realised NPR; M	33.06	-	27.2	12.98	19.30
N-M	63.95	-0.8	12.1	-13.72	9.47
X	-	-	-	-	-
potential EPR (B); M	65.16	75.2	97.16	92.55	78.22
N-M	266.83	892.1	182.5	18.70	231.39
X	-56.98	-71.5	-36.4	-81.94	-18.34
potential EPR (C); M	58.21	50.0	56.09	57.57	47.48
N-M	182.96	180.0	174.97	14.04	51.83
X	-41.90	-56.1	-24.29	-72.46	-8.46
realised EPR (B); M	40.47	-	64.65	5.04	-29.05
N-M	61.84	-18.3	17.81	-44.69	-4.65
X	-	-	-	-	-
realised EPR (C); M	39.42	-	39.68	5.06	-13.06
N-M	25.81	-12.1	15.68	-32.27	7.12
X	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเภท	2507*	2512**	2514*	2517*	2518	
promotion effect(B); M	-	12.3	-	-	0.31	
	N-M	-	-	-	-	
	X	-	-	-	5.84	
promotion effect(C); M	-	9.3	-	-	0.23	
	N-M	-	-	-	-	
	X	-	-	-	3.83	
potential NPR สุทธิ,	M	-	3.4	-	-	4.85
	N-M	-	34.0	-	-	14.19
	X	-	-44.5	-	-	-22.81
realised NPR สุทธิ,	M	-	-	-	-	1.82
	N-M	-	-15.7	-	-	-7.39
	X	-	-	-	-	-
potential EPR สุทธิ,	M	-	27.5	-	-	22.59
	N-M	-	138.0	-	-	23.01
	X	-	-62.7	-	-	-24.89
realised EPR สุทธิ,	M	-	-	-	-	-26.10
	N-M	-	-25.3	-	-	-7.15
	X	-	-	-	-	-

- หมายเหตุ * เป็นตัวเลขที่ได้มาจากการคำนวณของ Pairote Wongwuttivat,
The Structure of Differential incentives in The
 Manufacturing Sector; 1945-1974.
- ** เป็นตัวเลขที่ได้มาจากการคำนวณของ Dr. Narongchai Akrasanee,
The Manufacturing Sector in Thailand, 1960-1969.

- B = Balassa
 C = Corden
 M = อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า
 N-M = อุตสาหกรรมภายในประเทศ
 X = อุตสาหกรรมส่งออก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.7 อัตรากារทดแทนสินค้าเข้า (Import Substitution)

ในการวิเคราะห์โครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรม แบ่งอุตสาหกรรมออกเป็น 3 ประเภทดังไคกล่าวมาแล้วข้างตน ไคแก อุตสาหกรรมทดแทนสินค้า อุตสาหกรรมภายในประเทศ และอุตสาหกรรมส่งออก ในหัวข้อนี้จึงจะทำการวิเคราะห์อุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า เพื่อจะศึกษาว่านโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลใช้ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทนี้ไคผลเพียงไร จะตองทำการวัดอัตราการทดแทนสินค้าเข้า ซึ่งอัตราการทดแทนสินค้าเข้า คือ เปรอ์เซ็นต์ของความแตกต่างระหว่างสินค้าเข้าที่เกิดขึ้นจริง (actual imports) กับสินค้าเข้าที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (expected imports) ซึ่งเพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกับอุปสงค์ภายในประเทศ

จากตารางที่ 4.9 อุตสาหกรรมที่ตองพึ่งสินค้าเข้าเป็นจำนวนมาไคแก อุตสาหกรรมวัตถุระเบิด ชูบ ไมซึคไฟ (-97.7 %) อุตสาหกรรมอื่น ๆ (-29.17%) เครื่องใช้และเครื่องจักรไฟฟ้า (-14.15 %) ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย (-12.93 %) ผลิตภัณฑ์โลหะ (-12.51 %) และอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์พื้นฐาน (-10.63 %) นอกนั้นอัตราการพึ่งสินค้าเข้าไม่สูงนัก

ส่วนอุตสาหกรรมอีก 12 แห่งที่อัตราการทดแทนสินค้าเข้ามีค่าเป็นบวก เพราะอัตราการเพิ่มของสินค้าเข้าค่ากว่าอัตราการเพิ่มของผลผลิตในประเทศ อุตสาหกรรมที่มีอัตราการทดแทนสินค้าเข้าสูงไคแก อุตสาหกรรมยารักษาโรค (55.09%) การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (50.65 %) โรงงานเหล็กและเหล็กกล้า (44.67 %) การปั่นและทอเส้นใย (30.30 %) กระจกและผลิตภัณฑ์กระจก (21.35 %) การกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์ (18.42 %) นอกนั้นอัตราการทดแทนสินค้าเข้าอยู่ในช่วง 3.12 % - 13.41 %

ถึงแม้ว่า หลัง พ.ศ. 2515 นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออกก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่า Promotion effect ในตารางที่ 4.4 จะเห็นว่าอุตสาหกรรม

ที่ยังคงได้รับการส่งเสริม 3 แห่ง จาก 7 แห่ง เป็นอุตสาหกรรมที่ทองฟิ่งสินค้าเขา เป็นจำนวนค่อนข้างมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย เครื่องใช้ และเครื่องจักรไฟฟ้า และอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยเฉลี่ยแล้วอัตราการทดแทนสินค้าเขา เท่ากับ 2.98 % ถึงแม้จะเป็นอัตราที่ไม่สูงนัก แต่ก็เป็นอัตราที่น่าพอใจ แสดงว่าอุตสาหกรรมที่เคยฟิ่งสินค้าเขาสามารถจะผลิตสินค้าตัวเองไม่ทองฟิ่งสินค้าเขาเช่นเคย ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลเปลี่ยนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นการส่งเสริมสินค้าออก เพื่อที่จะกระตุ้นอุตสาหกรรมที่ครั้งหนึ่งมุ่งที่จะผลิตสินค้า เพื่อทดแทนสินค้าเขา ให้ขยายการผลิตกลายเป็นอุตสาหกรรมส่งออก เป็นการขยาย ตลาดสินค้าออกสู่ตลาดโลก ไม่เพียงจะช่วยลดดุลการการค้าที่ขาดดุลเท่านั้น แต่จะเป็น การช่วยให้บัญชีดุลชำระ เงินอยู่ในสภาพสมดุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 อัตราการเพิ่มของสินค้าเข้า ผลผลิตในประเทศ และอัตราการทดแทน
สินค้าเข้าของอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า พ.ศ. 2518

อุตสาหกรรม	อัตราการเพิ่ม ของผลผลิตใน ประเทศ	อัตราการเพิ่ม ของสินค้าเข้า	อัตราการ ทดแทนสินค้า เข้า
การระเบิดหินและการทำเหมืองอลูมิ	9.87	7.49	2.38
ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทนมเนย	9.87	22.80	-12.93
การกลั่นน้ำมันพืชและสัตว์	9.87	-8.55	18.42
ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ	9.87	4.44	5.42
การปั่นและทอเส้นใย	9.87	-20.44	30.30
โรงงานกระสอบและปอกระเจา	9.87	14.12	- 4.25
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	9.87	-11.48	21.35
อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์พื้นฐาน	9.87	20.50	-10.63
ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช	9.87	14.20	-0.04
ผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ	9.87	-0.98	10.84
ยารักษาโรค	9.87	-45.23	55.09
วัตถุระเบิด รูป ไม้ขีดไฟ	9.87	107.56	-97.70
การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	9.87	-40.79	50.65
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	9.87	-3.54	13.41
ผลิตภัณฑ์อลูมิ	9.87	22.38	-12.51
โรงงานเหล็กและเหล็กกล้า	9.87	-34.81	44.67
ผลิตภัณฑ์โลหะยกเว้นเครื่องจักรและ			
อุปกรณ์คมนาคม	9.87	17.14	-7.28

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

อุตสาหกรรม	อัตราการเพิ่ม ของผลผลิตใน ประเทศ	อัตราการเพิ่ม ของสินค้าเขา	อัตราการ ทดแทนสินค้า เขา
เครื่องจักรยกเว้นเครื่องจักรไฟฟ้า	9.87	6.75	3.12
เครื่องใช้และเครื่องจักรไฟฟ้า	9.87	24.02	-14.15
อุปกรณ์คมนาคม	9.87	15.46	-5.59
เครื่องมือ ชั่ง ตวง วัด	9.87	5.65	4.22
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	9.87	39.03	-29.17
ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด	9.87	7.08	2.98

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย